

תצוגה ארכאולוגית בקיבוץ בית גוברין

תצוגה ארכאולוגית חדשה נחנכה בקיבוץ בית גוברין. התצוגה מורכבת מפריטים אדריכליים וממתקנים חקלאיים שנאספו במהלך השנים על ידי חברי הקיבוץ מסביבתו, והיא פתוחה לציבור ללא תשלום. המבקרים בגן לאומי בית גוברין-מרשה יוכלו מעתה ליהנות גם מהפריטים שהתגלו באתרים אלה.

בחלק האחורי של התמונה - שני מתקני ריסוק זיתים שהם חלקים מבית בד. בחלק הקדמי - בסיס להצבת בורג בגת, ששימש לסחיטת הענבים לאחר דריכתם. התקופה: רומית-ביזנטית מוצא: בית גוברין והסביבה.

בגן הלאומי בית גוברין נמצאים שרידיהן של שתי ערים עתיקות: קרשה ובית גוברין. מרשה היא העיר המקראית - עירו של הנביא מיכה המורשתי, שנחרבה על ידי הבבלים ונוסדה שוב כבירתה של אידומיאה. לאחר כיבושה של ארץ ישראל על ידי הלגיונות הרומאיים בפיקודו של פומפיוס (שנת 63 לפסה"ג), פסקה מרשה לשמש כעיר מרכזית ביהודה, ובית גוברין תפסה את מקומה של מרשה כעיר החשובה בשפלה. בשנת 200 לספירה שינה הקיסר הרומי ספטימיוס סוורוס את שמה

לאליותרופוליס, שמשמעותו "עיר בני החורין". אמות מים הובילו מים לעיר ממרחקים, ובשטחה נסללו רחובות עמודים - רחבים ומרוצפים, ונבנו בה מפעלי ציבור מרשימים כגון בית מרחץ גדול, ואמפיטאטרון שיכול היה להכיל כ-3,000 איש. מבנים אלה ציינו את מעמדה המרכזי של העיר. בית גוברין המשיכה לשמש כעיר חשובה ומרכזית בארץ ישראל גם בתקופה הביזנטית, תקופה שבה התקיים במקום מרכז כנסייתי חשוב, וגם ישבה בה קהילה יהודית גדולה שהוציאה מתוכה תנאים ואמוראים. עיר זו שמרה על מעמדה המרכזי גם בתקופה המוסלמית הקדומה ואף בימי הביניים, עת נבנתה בשטחה מצודה פנימית שנמסרה

לחזקתו של המסדר ההוספיטלרי. לאחר הסתלקותם של הצלבנים מהארץ נוסד במקום הכפר הערבי בית גוברין. כפר זה המשיך להתקיים עד למלחמת העצמאות, שבעקבותיה נמלטו ממנו תושביו.

מיד עם תום המלחמה נוסד בסמוך לשטח האתר הארכאולוגי הקיבוץ בית גוברין. חשיבותם של האתרים מרשה ובית גוברין, ועצמתם של השרידים שבהם, הציתו את דמיונם של ארכאולוגים רבים, וחלקם מיקדו את מחקריהם בשני האתרים הללו. גולת הכותרת של החפירות היא זו שנערכה בשנות ה-80 וה-90 על ידי הפרופ' עמוס קלוניר מטעם רשות העתיקות. בחפירות

מתקנים חקלאיים ששימשו בתהליך ייצור יין, שמן וטחינת דגנים. התקופה: רומית-ביזנטית מוצא: בית גוברין והסביבה.

שהוצבו בשטחי התצוגה מספרים בצורה מאירת עיניים על הפריטים, תכליתם וזמנם. תקוותנו שהתצוגה החדשה תהפוך במהרה לחלק אינטגרלי מנוף הקיבוץ, כחלק ממורשתו והאזור שבו הוא שוכן. פתיחת התצוגה התאפשרה הודות לשיתוף פעולה בין חברי קיבוץ בית גוברין לרשות העתיקות.

מטעם בית גוברין: מיגל גולן, טלי בן ענת, עופר בכר, אלי גלר, פיני בויבסקי ושלום לוי.

מטעם רשות העתיקות: אנט נגר - אוצרת התצוגה, ד"ר אורית שמיר, איילת גרובר ויעקב הוסטר.

באתר רשות העתיקות תצוגות נוספות ללא תשלום: www.antiquities.org.il

פריטים אדריכליים מאבן ושיש ששימשו במבנים הציבוריים, ובהם עמודים, בסיסי עמוד וכותרות. התקופה: רומית-ביזנטית מוצא: בית גוברין והסביבה